

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Stolwijk

04/02/2021
jaargang 99

nr **19**

Op 15 juni 1954 overlijdt oud-ouderling I. de Jong te Stolwijk, in de leeftijd van 77 jaar. Van 1930 tot 1945 heeft hij de gemeente in het ambt gediend. Daarvóór diende hij ruim 16 jaar als ouderling in de gemeente Berkenwoude. De Jong is een stille man, die een grote plaats in de gemeente inneemt. Hoewel hij niet zo vaak over zijn geestelijk leven spreekt, kan vriend en vijand uit zijn levenswandel opmaken dat hij de Heere

vreest. Ook in het dagelijkse leven wegen de geboden des Heeren hem zwaar. Als hij op een dag hoort dat zijn knecht 's zondags in zijn tuin werkt, spreekt hij hem daarover aan. 'Wanneer moet ik dan mijn tuin bijhouden?' zo vraagt de knecht. Het antwoord van De Jong is helder: 'Jij krijgt voortaan zaterdagmiddag vrij, met behoud van loon. Maar dan moet je wel beloven nooit meer op zondag te werken'.

Ware blijdschap

In de media wordt nogal eens het beeld geschetst dat christenen weinig blijdschap hebben. De somberheid van de bevindelijk gereformeerden is ook een thema in de literatuur.

Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.

Filippenzen 4:4

Bekend is de geschiedenis van de twee treurige ouderlingen in het boek van Maarten 't Hart, "Een vlucht regenwulpen". Dit negatieve beeld bestond ook al in de achttiende eeuw, toen de gereformeerden 'dompers' werden genoemd.

De apostel Paulus slaat een heel andere toon aan: 'Verblijdt u in den Heere allen tijd'. De brief aan de Filippenzen schreef hij toen hij opgesloten was in een cel in Rome, rond het jaar 61 (Fil. 1:13). Hij zat daar niet om enige misdaad, maar ter wille van de Naam en de zaak des Heeren. Geketend was hij aan de arm van een soldaat. Voor zijn levensonderhoud was hij afhankelijk van zijn vrienden, hoewel de meesten hem verlaten hadden. 'In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Lukas is alleen met mij' (2 Tim. 4).

Er was voor de apostel alle reden tot somberheid in de gevangenis. Toch wordt de brief aan de Filippenzen de brief van de blijdschap genoemd. Zestien keer spreekt Paulus over blijdschap, zoals hier: 'Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u' (Fil. 4:4).

Bron

We vragen de apostel Paulus wat de bron van zijn blijdschap is. We kunnen het antwoord lezen in het midden van de tekst: 'den Heere'. God Zelf is de bron van zijn blijdschap. Het Griekse woord voor verblijden (chairō) heeft dezelfde stamletters als het woord voor genade (charis). De blijdschap van Paulus was hem uit genade ten deel gevallen. Eerst vervolgdde hij de gemeente Gods. Maar de Heere hield hem tegen op de weg naar Damascus en zo kwam hij in de straat de Rechte. Drie dagen en nachten was hij in grote

droefheid verzonken omdat Hij Jezus, de Zoon van God, had vervolgd. 'Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt' (Hand. 9:5). Hij kon er niet meer van eten en drinken. Hij moest beamen dat hij met al zijn farizees vroomheid zich de eeuwige dood had waardig gemaakt.

Luther zei dat zo:

*De dood stond mij voor ogen;
de schulden hebben dag en nacht
zwaar op mijn ziel gewogen.
Steeds dieper zonk ik in 't moeras,
omdat ik niets dan zonde was,
in ijdelheid geboren.*

Maar toen behaagde het de Heere Zijn Zoon in hem te openbaren. Welk een ongedachte blijdschap toen er bij God vandaan een Lam was, Dat de zonde der wereld wegneemt. 'Ik zal Hem nooit vergeten, Hem mijn Helper heten' (Ps. 33:10). Christus had eens gesproken tot Zijn discipelen: 'En niemand zal uw blijdschap van u wegnemen' (Joh. 16:22). Deze blijdschap is in het leven van Paulus wel zeer bestreden, maar nooit weggenomen. Hij is geweest in gevaren van rivieren, moordenaars, heidenen, de woestijn, de zee, valse broeders. Maar noch keizer Nero, noch de gevangenis in Rome, kon de blijdschap van de apostel wegnemen, want 'hij werd in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid' (1 Petr. 1:5).

Opwekking

De gevangene in Christus roept de gemeente Gods in Filippi op om zich ook 'in den Heere' te verblijden. Dat verdient onze opmerkzaamheid. Wat kunnen ook Gods kinderen klagen over alle mogelijke zorgen die terneerdrukken. 'Al deze dingen zijn tegen mij!' (Gen. 42:36). Over tegenslagen op het werk, moeiten in het gezin, zorgen in de kerk. En zeker, er zijn vele dingen die bezwaren kunnen, niet in het minst het aardsgezinde hart. Maar bij de apostel Paulus wegen al deze zaken niet op tegen wat hij om niet ontvangen heeft 'in den Heere'. Het is alsof hij wil zeggen: daaraan moet uw blik gericht zijn, Filippenzen. Zie niet op de dingen die van beneden zijn,

ds. G. Clements,
Gouda

In dit nummer

5 De onmededeelbare eigenschappen [2]

7 De Ramp van 1953: het herdenken waard

20 Niet al te rechtvaardig...

- 2 Ware blijdschap
- 3 De zaligsprekingen [5]
- 4 Commentaar: Verontrustende normalisering antisemitisme
- 6 Bijbelstudie 1 Petrus [5]
- 8 Jubileum Gereformeerde Gemeente Opperdoes
- 9 Werken in het onderwijs
- 10 'Lijden moet aan Jezus' voeten brengen'
- 11 Dé toekomst van jongeren ligt in de kerk
- 12 "Zij komen aan..."
- 13 Boekennieuws
- 14 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten
- 19 Jeugdrubriek

De zaligspreekingen [5]

Thomas Watson

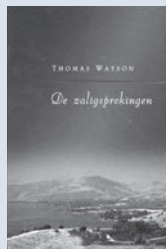
maar zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods. Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Deze wereld is een plaats van strijd. Er zijn vele vijanden. 'In ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt, (...) maar onze ogen zijn op U' (2 Kron. 20:12).

Wat een bemoedigende prediking van een eenzame gevangene in Rome. Aanstands zal de blijdschap volkomen zijn 'in den Heere' als de laatste vijand te niet gedaan wordt, namelijk de dood. Dan zal de Koning tegen al Zijn pelgrims zeggen: 'Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven' (Luk. 12:32). 'En eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen' (Jes. 35:10).

Hoedanig is uw leven?
Is de Heere al uw blijdschap
geworden? Of kunt u het
nog uithouden bij de ijdele
vreugd van de wereld?

Belijdenis

Geliefde lezer, dat is er allemaal 'in den Heere' te vinden. Buiten de Heere valt deze wereld tegen. Maar er is 'vrolijkheid voor de oprechten van hart' (Ps. 97:11). Hoedanig is uw leven? Is de Heere al uw blijdschap geworden? Of kunt u het nog uithouden bij de ijdele vreugd van de wereld? Laat de duivel en de wereld hun plezier maar houden. Het stelt niets voor. Eén virus en de ijdelheidskermis gaat op slot. Zoekt toch de dingen die boven zijn. 'De goddelozen hebben geen vrede, zegt God'. Paulus troost de uitverkorenen Gods in Filippi met een blijdschap die in een drieënig God zo eeuwig vast ligt dat hij het nog eens herhaalt: 'Wederom zeg ik: verblijdt u'. Vanuit deze tekst over de blijdschap 'in den Heere' wordt ook u, arm en sterfelijk zondaar, ernstig en welmenend toegesproken: 'Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!' (Luk. 19:42).

Uit: "De zaligspreekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

De zaligheid in het verschiet

'Zalig zijn de armen van geest'

Mattheüs 5:3

Ik zou aantonen dat de gelukzaligheid niet in uitwendige dingen is gelegen.

Het derde bewijs

Dat wat slechts voor een tijd is, kan iemand niet echt gelukkig maken. Integendeel, alles onder de zon is slechts voor een tijd, en daarom kan het niet rijk maken met het ware geluk. De ondermaanse genietingen zijn als voedsel waarvan we zeggen dat het een poosje in zwang is. Dan krijgen we er al gauw genoeg van en is er geen vraag meer naar. De wereld gaat voorbij (1 Joh. 2:17). De genietingen van de wereld hebben vleugels. Je kunt ze vergelijken met een zwerm vogels in de tuin; ze blijven een poosje, maar als je dichtbij komt, vliegen ze op en zijn ze weg. De rijkdommen maken zich vleugels, gelijk een arend die naar de hemel vliegt (Spr. 23:5). Ze zijn als een vallende ster die fel gloeit, maar uiteenvalt en in het niets verdwijnt.

Rijkdom en eer gaan altijd snel voorbij. Ze gaan voorbij als een snelle stroom, of als een schip dat met volle zeilen vaart. Terwijl ze bij ons zijn, verlaten ze ons alweer.

Het vierde bewijs

De dingen die meer ergeren dan troosten, kunnen iemand niet echt gelukkig maken. Dat is evenwel alles onder de zon en daarom kan het echte geluk er niet mee verbonden zijn. Zoals rijkdommen worden vergeleken met wind (Hos. 12:2), om de ijdelheid ervan te laten zien, worden ze ook met doornen (Matth. 13:22) vergeleken, om de ergernis ervan te tonen. Doornen zijn niet méér geschikt om onze kleren te scheuren dan rijkdommen om ons hart te scheuren. Er zijn doornen in het vergaren; ze steken door de bezorgdheid. Ze doorsteken niet alleen het hoofd door de zorg om ze te verwerven, maar ze verwonden ook het hart door de vrees ze te verliezen.

Het vijfde bewijs

De dingen die - als we niets anders hebben - ons tot een vloek zullen worden, kunnen ons niet echt gelukkig maken. Als we alleen maar de dingen van de wereld genieten, zullen die ons tot een vloek zijn, en dan is het er verre van dat ze ons echt gelukkig maken. Rijkdom wordt door zijn bezitters bewaard tot hun eigen kwaad (Pred. 5:12). Rijkdom is voor de goddeloze brandstof voor de hoogmoed: 'Uw hart verheft zich vanwege uw vermogen' (Ez. 28:5). Rijkdom is brandstof voor de begeerte: 'Als ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel' (Jer. 5:7). Rijkdom is een valstrik: 'Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang' (1 Tim. 6:9). Wat zijn er velen die hun ziel hebben afgebroken om een bezit op te bouwen!

Waarin de gelukzaligheid wél bestaat

Nadat ik heb laten zien waarin de gelukzaligheid niet bestaat, zal ik nu laten zien waarin zij wel bestaat. De gelukzaligheid bestaat in het genieten van het hoogste goed.

(wordt vervolgd)

Verontrustende normalisering antisemitisme

Bijna de helft van de Britse Joden vermijdt het tonen van zichtbare tekenen van hun godsdienst in het openbaar, zoals een keppeltje en de ster van David, berichtte het Reformatorisch Dagblad van 18 januari.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den IJssel

Antisemitisme, vijandigheid tegen de Joden, alleen vanwege het feit dat zij Joden zijn, wordt wel een veelkoppig monster genoemd. Het steekt elke keer weer de kop op. Het lijkt erop dat naarmate de Tweede Wereldoorlog langer geleden is, de haat tegen het Joodse volk toeneemt.

Niet alleen in Engeland neemt het antisemitisme namelijk toe. Ook in andere West-Europese landen krijgen de Joden steeds meer te maken met antisemitische opvattingen. In Nederland is het daarmee helaas niet beter gesteld. Het jaar 2019 vertoonde wat ons land betreft een dramatisch hoogtepunt. Uit de jaarlijkse Monitor Antisemitische Incidenten van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI) blijkt dat in 2019 het aantal meldingen van antisemitische praktijken met 35% is gestegen ten opzichte van 2018. In Amsterdam zou het zelfs gaan om een stijging van 51%. Verontrustend is het dat het aantal incidenten in Amsterdam groter is dan in de periode vlak voor de Tweede Wereldoorlog.

Normaal

De inhoud van de meldingen is uiteraard

verschillend. Het varieert van schelden tot ernstige bedreigingen. Ook vandalisme tegen Joodse eigendommen komt voor. De uitingen komen niet alleen van allochtone jongeren. Niet voor niets wordt gesproken van een verontrustende normalisering van antisemitisme. Het wordt meer en meer normaal gevonden dat er negatief over Joden wordt gesproken.

Complottheorieën geven daar mede voeding aan. Die theorieën bevestigen stereotypen als: Joden zijn uit op financieel gewin, Joden zijn handig in de handel, Joden kun je niet vertrouwen.

Vooraf via de moderne media wordt gif uitgedragen over het Joodse volk. Maar het gebeurt ook fysiek.

Bij een incident, in december 2019 in Rotterdam, riep een jongen naar een Joods gezin dat uit de synagoge kwam: 'Jood, ik schiet je dood'. De ouders van de jongen keken toe en grepen niet in.

Er kan niet genoeg gewaarschuwd worden tegen antisemitisme, in welke vorm dan ook. We mogen het niet normaal vinden dat er negatief over Joden wordt gesproken. Dat gebeurt helaas ook onder christenen. Als we bedrogen worden in een transactie, dan spreken ook wij gemakkelijk van

een 'jodenstreek'. Spreken op deze manier bevordert de verontrustende normalisering van antisemitisme.

Bijbels getuigenis

Als we letten op het Bijbels getuigenis over de blijvende betekenis van het Joodse volk in Gods heilsplan, dan zal dat ons er meer toe bewegen om voor de bekering van het Joodse volk te bidden, in plaats van negatief over hen te spreken. Dat betekent niet dat alles wat de Joden doen maar voor zoete koek moet worden aanvaard. Het zijn ook mensen zoals u en ik. Het betekent ook niet dat we alles wat Israël doet goed moeten praten. Ook in het land Israël en in de verhouding tot de Palestijnen gebeuren er dingen waarbij we onze vraagtekens zetten.

Het onderzoeken van die Bijbelgedeelten die over de toekomst van het Joodse volk gaan, kan ons echter helpen om antisemitisme te voorkomen en in te dammen. Ik wijs dan vooral op Schriftgedeelten als Romeinen 9-11 en Efeze 2:11-20. Daarbij zou ook het bestuderen van de kerkgeschiedenis dienstbaar kunnen zijn. Hoe is de gang van de geschiedenis van het Joodse volk in de loop van de eeuwen geweest? Het volk heeft veel te verduren gehad. Maar tóch bestaat dit volk nog. Dat mag ons wel een wonder zijn. Een wonder van de trouwe God van Abraham.

Talmoed

Zou het volgende verhaal in de Talmoed toch enige waarheid kunnen bevatten? Het verhaal luidt: 'Met wie kunnen de volken van de aarde worden vergeleken? Met een man die de koning haat. Hij zou hem graag willen aanvallen, maar kan dat niet. Daarom beschuldigt hij de dienaar van de koning, want hem kan hij wel aanvallen. De volken van de aarde zouden graag God aanvallen; omdat ze dat niet kunnen, keren ze zich tegen Israël.'

Jodenhaat is iets van alle tijden. Dat feit mag ons er niet toe brengen om het dan maar gewoon te vinden als Joden niet meer met zichtbare tekenen van hun godsdienst in het openbaar durven te verschijnen. Dan zouden we het ook gewoon moeten vinden als wij om onze kleding, die in veel gevallen toch nog (?) afwijkt van wat in de wereld gewoon is, bespot worden en we als gevolg daarvan de openbaarheid gaan vermijden. Bespottings is een deel van de verdrukking die christenen in de wereld te wachten staat. Zijn wij dan bereid om smaadheid te dragen om Christus' wil?

Antisemitisme steekt elke keer weer de kop op.

God is eenvoudig

De vorige keer stonden we stil bij de onafhankelijkheid van God, één van de onmededeelbare eigenschappen van de Heere. Deze keer willen we stilstaan bij de eenvoudigheid van God.

ds. A.P. Baaijens,
Aagtekerke

Bij het woord 'eenvoudig' zullen de meesten wel denken aan ootmoedig, nederig, of dat iemand bijvoorbeeld weinig verstandelijke kennis heeft. We kennen de uitdrukking ook wel: 'eenvoud is het kenmerk van het ware'. Dit is echter niet de betekenis van het woord 'eenvoudig' als we over God spreken. Het wil zeggen dat God één is. Alle nadruk valt dus op de eerste lettergreep van eenvoudig. We mogen ook zeggen 'enkelvoudig'.

Het betekent in de eerste plaats dat er maar één God is. Hij alléén is God. We lezen in Deuteronomium 6 vers 4: 'Hoor, Israël, de HEERE onze God is een enig HEERE'. We hebben dat ook gezien bij de eigenschap van Zijn onafhankelijkheid. God heeft niemand boven of naast Zich. Als dat wel zo zou zijn, zou Hij niet onafhankelijk zijn. Hij is de soevereine God. Daarom is afgoderij een gruwelijke zonde. Afgoderij is in de plaats van de enige ware God of naast Hem iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn vertrouwen zet (Heidelbergse Catechismus, antw. 95). Wij mogen geen andere (af)goden dienen. Bent u al ontdekt aan uw afgodisch bestaan? Is het u al tot schuld geworden? Heeft het u uitgedreven naar de Heere?

De HEERE zegt in Jesaja 44 vers 6: 'Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en behalve Mij is er geen God'. Zoek deze God! Hij roept u toe: Wendt u naar Mij toe, word behouden, want Ik ben God en niemand meer. Mag u het de dichter door genade nazeggen: 'Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe?' (Ps. 48:15) Dan hebt u alles voor tijd en eeuwigheid.

Geen tegenstrijdigheid

In de tweede plaats betekent Gods eenvoudigheid dat in Hem geen samenstelling is van verschillende delen of zaken. Wij mensen zijn niet eenvoudig. Wij bestaan uit ziel en lichaam, dus tweevoudig. In God is alles één. Zonder eenvoudigheid zou God ophouden God te zijn. Er is ook geen tegenstelling tussen Zijn eigenschappen. Bij mensen is dat anders. Mensen zijn nog weleens met zichzelf in tegenspraak. Wat kan er een tegenstrijdigheid zijn in een mens. Het ene moment kan iemand zich diep ongelukkig voelen, het andere moment gelukkig. Dat kan omslaan als een blad aan een boom. Wat kunnen woorden en daden met elkaar in strijd zijn. Bij de Heere is die tegenstelling er niet. In Hem is alles één. Het is dezelfde God

in Zijn barmhartigheid en Zijn rechtvaardigheid, in Zijn liefde en in Zijn toorn. De ene eigenschap sluit de andere dus niet uit, maar juist in. Denk maar aan de zon. Dezelfde zon doet boter smelten, maar klei hard worden. Het is dezelfde God, Die Zich in elke eigenschap openbaart. Voor ons mensen is dat niet te begrijpen. Ook hiervan geldt wat Elihu heeft gezegd in Job 36 vers 26: 'God is groot, en wij begrijpen het niet'.

Op Golgotha gebleken

Wij zijn geneigd om een tegenstelling te maken tussen eigenschappen van de Heere. Dan zetten we Zijn barmhartigheid tegenover Zijn rechtvaardigheid. Lees maar wat daarover staat in Zondag 4. God moet en wil de zonde door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig straffen. Maar God is toch ook barmhartig? Ja, God is barmhartig, maar ook rechtvaardig en daarom eist Zijn gerechtigheid dat de zonde, die tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde. Kent u dit buigen onder Gods recht?

Wat is juist op Golgotha gebleken dat in God alles één is. In de kruisdood van Christus toonde de Heere Zijn rechtvaardigheid en Zijn barmhartigheid. Het sterven van Christus was naar Gods rechtvaardigheid, vanwege de toorn van God over de zonde, die Hij niet ongestraft kon laten. Tegelijk was het de barmhartigheid van de Heere dat Hij Zijn Zoon naar de aarde zond om de weg te gaan tot in de dood des kruises, om vijanden met Hem te verzoenen. Onbevattelijk! Is zo de eenvoudigheid van God u al tot troost geworden?

(wordt vervolgd)

Opwekking tot een heilige wandel

*‘Daarom dat er geschreven is:
Zijt heilig, want Ik ben heilig’.*

1 Petrus 1: 10-18

De apostel herinnert aan de profeten. Deze mannen Gods hebben de zaligheid, die onlosmakelijk verbonden is met de komst en het lijden en sterven van Christus, onderzocht, nagespeurd en geprofeteerd (vers 10).

ds. M. Karens,
Middelburg

De gebruikte woorden in het Grieks wijzen op ijverig zoeken, grondig navorsen. De Geest van Christus inspireerde de profeten om over de komst van de Zaligmaker te profeteren. Zij wisten, door de Geest verlicht, dat de Verlosser komen zou. Ze hebben over Zijn lijden en de heerlijkheid die daarna zou volgen, geprofeteerd (vers 11). De Heilige Geest opende hun ogen, waardoor zij van verre zagen en spraken over de Persoon en het werk van Christus, de Zoon van God. Ze hebben de vervulling van hun woorden echter niet gezien. De vreemdelingen zijn ondanks hun smaad en vervolging rijk bevoorrecht. Het Evangelie is hun verkondigd. Ze hebben deel aan de Zaligmaker. Ze zijn erfgenamen van een onuitsprekelijk rijke erfenis. De zaligheid - waar de profeten naar uitzagen

en waar de engelen begerig waren om in te zien - is hun geopenbaard (vers 12).

Lendenen opschorten

‘Daarom...’, zo begint vers 13. Er volgt een apostolische aansporing tot heiliging, ‘daarom’, om die reden dus. ‘Opschortende de lendenen van uw verstand’. Petrus gebruikt het beeld van het oosterse kleeft dat op de grond hing als men in rust was. Maar als men in actie moest komen, dan werd het lange opperkleeft opgenomen met een gordel om de lendenen. De Heere Jezus zegt ervan: Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende’ (Luk. 12:35a). Christenen moeten de loopbaan lopen en hun verstand ‘opschorten’. Dat wil zeggen: Wees op de Heere en Zijn Woord gericht bij al uw gedachten, overleggingen en redeneringen.

‘Nuchter zijnde’. De kanttekening (45) verklaart: ‘Dit doet de apostel daarbij, zoals ook Christus (Luk. 21:34), omdat een mens, die met spijs en drank overladen is, even onbekwaam is om geestelijke dingen te betrachten als om zijn weg spoedig te vervolgen.’

Petrus wekt ernstig op tot een heilige levenswandel: Want gelijk Hij Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelf heilig in al uw wandel (vers 15). De volkomen heilige God eist: Zijt heilig, want Ik ben heilig (vers 16). Een onmogelijke opdracht! Dit kan alleen in de geloofsgemeenschap met Christus. Hij is hun van de Vader gegeven, ook tot heiligmaking. Jezus Christus was heilig in Zijn wandel. Daarom: Heilig in Hem. Leven uit Hem. ‘Die christen is het meest gevorderd in heiligmaking, die zichzelf het meest verfoeit’ (Calvijn).

Laat het mijn dagelijks gebed zijn (met Jodocus van Lodenstein): ‘Heilig mij, heilig mij; ik moet Jezus, zijn als Gij. Heilig mij; ik moet heilig zijn als Gij’.

(wordt vervolgd)

Vragen

- De apostel herinnert aan de profeten in vers 10. Welke vier profeten worden genoemd bij de bewijspplaatsen onder de tekst? Zoek eens op wat daar geprofeteerd is.
- Welk beeld wordt gebruikt bij de aansporing tot heiliging?
- Hoe kan een kind van God de opdracht uit vers 16 alleen maar volbrengen?

Dit is het vijfde deel in een serie Bijbelstudies over de eerste brief van Petrus

De Ramp van 1953: het herdenken waard

‘Ik zag een weduwe met drie kinderen op een vlot. We konden geen hand uitsteken. Ze dreven weg, in de richting van de Oosterschelde’.

‘De andere middag heb ik ons innig geliefd zoontje en dochtertje gevonden en zelf boven op de dijk begraven’. ‘Zulke beelden raak je nooit meer kwijt. Kort is het leven; wat schoon is vergaat. En morgen valt neder, wat heden nog staat’.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Zo maar drie korte citaten van ooggetuigen van de ‘Ramp van 1953’. Ze zouden met vele honderden kunnen worden uitgebreid.

In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 braken op vele plaatsen in Zeeland, Zuid-Holland en West-Brabant de dijken door en werden mensen, dieren, huizen en boerderijen door het aanstormende water verzwolgen. Elders in ons land sliep men. Misschien wat onrustig door het stormgeweld, maar zich volkomen onbewust van de ramp die zich in het zuidwesten van ons land voltrok.

Vanaf 4.22 uur kwamen de eerste telexberichten bij de verschillende dagbladen binnen. Op maandag 2 februari werden er voor het eerst ook aantallen slachtoffers genoemd: om 1.00 uur ‘s nachts: 138 doden; om 6.00 uur ‘s morgens: 250 doden; om 22.30 uur ‘s avonds: 485 doden. Uiteindelijk zou het aantal slachtoffers oplopen tot 1836. Feitelijk waren er echter nog meer slachtoffers, omdat verschillende mensen in de weken na de Ramp als gevolg van alle spanningen en ontberingen alsnog overleden. En hoeveel ongeboren kinderen zullen er niet zijn omgekomen? Voor hen allen werd het eeuwigheid...

Het is goed om elk jaar opnieuw stil te staan bij de Ramp. Niet alleen om waakzaam te blijven, maar ook om terug te zien op deze ‘sprake Gods’

Verdriet en schade

Het verdriet bij de nabestaanden was onbeschrijflijk en de schade enorm. De ‘Ramp van 1953’ is een markeringspunt in de geschiedenis van ons land. Het is niet voor niets dat men het in Zeeland en op de Zuid-Hollandse eilanden heeft over: vóór de Ramp of ná de Ramp. Mensen die de Ramp hebben meegemaakt, zijn die nooit meer vergeten. Soms zijn de geslagen wonden nog voelbaar. Ook na 68 jaar.

Naast alle leed is er ook nog een ander aspect van de Ramp te noemen. Dat betreft de hulpverlening, waardoor er gelukkig ook mensen konden worden gered. In ‘t Gebruis der zee doet Gij bedaren’ van L. Vogelelaar staat daarover een aangrijpend verslag over Schouwen-Duiveland: ‘Eindelijk

brak de dinsdagochtend aan. Opeens stond ik oog in oog met een schipper uit Yerseke. Het was een stoere man, maar toen hij alles overzag, rolden de tranen over zijn wangen. Zijn kotter lag buitengaats. De schipper was met een vlet door het stroomgat gevaren, op zoek naar overlevenden. Toen hij alles zag en hoorde, zei hij: ‘Er kunnen tien mensen tegelijk met mij mee. Eerst de oude en zieke mensen’. Het was nog een heel karwei om de mensen in die vlet te krijgen. De schipper voer heen en weer tot we alle 84 aan boord van de kotter waren. Ik behoorde tot de laatste groep. Bij het gat in de zeedijk deed de schipper zijn pet af en vroeg aan de Heere of Hij ons wilde helpen. We waren met negen mensen en de vlet lag zo diep dat we bijna gelijk met de waterspiegel zaten. De schipper zei: ‘Mensen, houd je goed vast!’ Toen heb ik van binnen geschreeuwd en geroepen: ‘O Heere, zullen we nu hier nog moeten verdrinken?’ We gingen door het kolkende gat en zakten in onze waarneming bijna tien meter weg. Er stond een ontzettend sterke stroom, maar we kwamen heelhuids bij de kotter. Nadat we allen aan boord gehesen waren, ben ik eerst op mijn knieën gevallen om de Heere te danken voor de wonderlijke bewaring. (...) Toen we in Yerseke aankwamen, stonden er heel veel mensen op de kade. Er kwam direct een man naar ons toe, die zei: ‘Kom maar gauw met mij mee hoor. We hebben op jullie gerekend’. Het is buitengewoon, zoveel als die mensen voor ons gedaan hebben’.

Sprake Gods

Het is goed om elk jaar opnieuw stil te staan bij de Ramp. Niet alleen om waakzaam te blijven, maar ook om terug te zien op deze ‘sprake Gods’, zoals de bekende prof. G. Wisse de Ramp noemde. Dood en leven, ze lagen dicht bij elkaar. Verdriet en verwondering eveneens. Verdriet, soms onpeilbaar diep, over het verlies van dierbaren, en verwondering over wat de Heere had gedaan. Hoe Hij had bewaard!

Jubileum Gereformeerde Gemeente Opperdoes

Kerkenraad
Opperdoes

Op 29 januari 2021 mag de Gereformeerde Gemeente van Opperdoes gedenken dat de gemeente 75 jaar deel uitmaakt van het kerkverband.

In de twintiger jaren van de vorige eeuw is de gemeente ontstaan en is toen vijf jaren aangesloten geweest bij de Oud Gereformeerde Gemeenten. Na 1930 was de gemeente echter bij geen enkel kerkverband aangesloten, tot 29 januari 1946.

Ons kerkgebouw, gebouwd in 1929, draagt de naam: "Eben-Haëzer-Rehoboth". De eerste naam betekent: 'Tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen'. Er is veel tegenwerking geweest bij de bouw van de kerk, maar de Heere heeft uitkomst gegeven. De naam "Rehoboth" betekent: 'De Heere heeft ruimte gemaakt'. Dit duidt er op dat de kerk is gebouwd op grond die twee burens van hun erf hadden afgestaan. Dat waren de ouderlingen J. Smit en C. Zwaan. Zwaan was lerend ouderling en ging voor in de gemeente van 1924 tot zijn overlijden in 1938.

In 1967 werd achter de kerk een consistorie bijgebouwd. Voor die tijd kwam de kerkenraad bijeen in de woning van een van de

ouderlingen. Nadat vele jaren een harmonium was gebruikt in de erediensten werd in 1996 een pijporgel in gebruik genomen, geschonken door de Gereformeerde Gemeente te Zuid-Beijerland.

Leden en doopleden

Wegens terugloop van het aantal leden en doopleden in de jaren vijftig en ook in de zestiger jaren van de vorige eeuw vroegen men zich weleens af of er nog toekomst zou zijn voor de gemeente. Maar in de jaren daarna is de gemeente weer gegroeid. Er was toen veel jeugd. Dat is te zien aan het verloop van het aantal leden en doopleden: in 1960 waren dat er 46, in 1975 66, in 1990 82, en in 2005 92. Het hoogste aantal was 99, aan het einde van de jaren negentig.

Vanwege deze groei in het ledental werd in 1993 de kerk vergroot. Er ontstond meer ruimte voor de diensten en ook voor de verenigingen. Daarna liep het ledental echter weer terug, veelal doordat mensen

naar elders vertrokken. Per 1 januari 2020 bedroeg het aantal leden en doopleden: 72.

Geen beroepingswerk

Onze vacante gemeente wordt gediend door twee ouderlingen en twee diakenen. Er wordt vanwege de geringe omvang niet beroepen. De Heere zendt geregeld Zijn knechten om bij ons het Woord te bedienen. Van hen mag vernomen worden dat er nog afname is. De Heere werkt, ook in onze gemeente. Een lid van onze gemeente werd eens sterk bemoedigd met de woorden uit Jesaja 43 vers 6: 'Ik zal zeggen tot het noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het einde der aarde'. Dat gaf hoop voor onze gemeente, ook voor de toekomst.

Het verenigingsleven bloeide in de jaren tussen 1980 en 2010. Vooral de jeugdvereniging en de club floreerden. Er waren jaren dat er meer dan 25 jongeren lid waren van de jeugdvereniging. Bijna alle jongelui van de gemeente waren lid. De vrouwenvereniging werkte voor goede doelen; zij heeft onder meer ook het avondmaalstel bekostigd.

Eben Haëzer

Gods trouwe zorg was over de gemeente, ondanks onze ontrouw. Hij zorgde ook steeds weer voor ambtsdragers als er plaatsen openvielen. Hij heeft de gemeente behoed, ook als er de aanvallen van de vorst der duisternis waren, die de gemeente trachtten af te breken. De Heere heeft altijd doorgehouden. Zo is de naam "Eben-Haëzer" van blijvende betekenis.

Wij eindigen met de hartelijke wens dat de Heere rijkelijk in ons midden Zijn genade zou willen verheerlijken in het trekken van zondaren uit de duisternis tot Zijn Goddelijk en wonderbaarlijk licht.

Werken in het onderwijs

Het is een groot voorrecht dat we onze reformatorische scholen hebben. Deze scholen zijn uit de nood geboren en werden gezien als een gebedsverhoring.

G.R. van Leeuwen

Ds. G.H. Kersten, die betrokken was bij de stichting van meerdere scholen, drukte de ouders regelmatig de noodzaak van een goede schoolkeuze op het hart en wees dan op de eed die bij de doop was afgelegd. Op school horen 'de loffelijkheden des Heeren' verteld te worden. Op zo'n school zijn de kinderen zeker niet beter dan op andere scholen. Waarom is het dan zo belangrijk om de kinderen op een school te doen waar de Bijbel centraal staat? 'Omdat daar het gehele onderwijs staat onder de beademing van het Woord van God'. Tijdens zijn toespraken was het hoofdthema van ds. Kersten steeds weer: bezinning op plaats en taak van de eigen scholen te midden van het Nederlandse onderwijs. Met grote ernst en op indringende wijze heeft hij een kwarteeuw lang in zijn toespraken gewezen op de verantwoordelijkheid die kerkenraden, schoolbesturen, leerkrachten en ouders hebben als het gaat om het onderwijs en de opvoeding van de jeugd. Ds. Kersten deed overigens meer dan het houden van toespraken. Wanneer het nodig was, hielp hij ook financieel. Bij vacatures

raadpleegde hij zijn uitgebreide netwerk en riep hij mensen vurig op deze plaatsen in te nemen. Dit vuur geven we graag door!

Vacatures

Het lijkt de gewoonste zaak van de wereld dat er reformatorisch onderwijs bestaat. Dat is het echter niet. Meer dan ooit staat dit onderwijs in de branding. Het is altijd al belangrijk geweest wie er voor de klas staat. Natuurlijk, de onderwijsmethode doet er ook toe. Maar de belangrijkste factor bij de vorming van leerlingen is de leraar. En dat wordt nog belangrijker nu we in een tijd leven waarin de regering zich meer en meer bemoeit met de onderwijsinhoud en het toelatingsbeleid. Het reformatorisch onderwijs is op zoek naar personeel. Er dreigen tekorten te ontstaan. De vergrijzing neemt toe. Berekeningen laten zien dat binnen afzienbare tijd veel onderwijsgeevenden afscheid gaan nemen, terwijl de instroom van nieuwe leraren tegenvalt. Het gebeurt nu al regelmatig dat reformatorische scholen langdurig vacatures hebben. Niet alleen voor leerkrachten en docenten, maar ook voor leidinggevende functies. Het is van

het grootste belang dat vacatures tijdig worden ingevuld.

Oproep

Daarom roepen we iedereen met een hart voor jongeren op een baan in het onderwijs te overwegen. Het is mogelijk om in deeltijd een onderwijsdiploma te halen. We roepen de ouders op om al vroeg te beginnen met het stimuleren van onze kinderen voor een baan in het onderwijs. Wat vinden wij belangrijk voor onze kinderen? Arbeidsplezier? Wat is het mooi om te werken in eigen kring, op een reformatorische school! Wat is er mooier dan het overdragen van een boodschap aan onze nieuwe generatie? Wat geeft meer vreugde dan kinderen en jongeren een veilige omgeving te bieden, te vormen en weerbaar te maken voor een plaats in de maatschappij, van betekenis te zijn voor hen, een gids voor hen te zijn? Wat is er belangrijker dan het doorgeven van de Bijbelse boodschap? 'Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft. Want Hij heeft een getuigenis opgericht in Jakob, en een wet gesteld in Israël, die Hij onzen vaders geboden heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekendmaken, opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen die geboren zouden worden; en zouden opstaan en vertellen ze hun kinderen; en dat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren (Ps. 78:4-7). En wat meegenomen is: in het onderwijs is er sprake van goede salarissen en uitstekende arbeidsvoorwaarden.

Stichting en website

De reformatorische instellingen VGS, Driestar-Educatief en het ds. G.H. Kerstencentrum hebben de stichting 'Meer Personeel in het Onderwijs' opgericht voor het gezamenlijk werven van personeel voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Voor meer informatie en inspirerende verhalen uit het onderwijs heeft de stichting een website gebouwd: endanbenjeleraar.nl. Voor een overzicht van alle vacatures op dit moment verwijzen we u naar het vacatureplatform endanwordjeleeraar.nl. Er is meer dan genoeg werk in het onderwijs. Van harte aanbevolen!

G.R. van Leeuwen is voorzitter stichting 'Meer Personeel in het Onderwijs', in overleg met de werkgroep Onderwijs van het deputaatschap KGJO.

‘Lijden moet aan Jezus’ voeten brengen’

Petra Hooglander-Bijvank, Gouda

Hoe moeilijk het ook klinkt: ziekte, lijden en handicaps komen van God. Veel mensen zien ziekte en lijden als zinloos, maar de Heere heeft er een wijze bedoeling mee: hetzij als straf, hetzij om ons iets te leren.

Ds. Agteresch spreekt op studentenconferentie over ziekte, lijden en genezing.

Vrijdagavond 15 januari sprak ds. H.J. Agteresch in Gouda over ziekte, lijden en genezing. Hoewel het onderwerp van zijn lezing voor de studentenconferentie al anderhalf jaar vaststond, bleek dit verrassend actueel. De betrokkenheid van de spreker, voormalig hematoloog, was duidelijk, evenals van de studenten in de kerk en thuis, wat bleek uit de vragen en de snelle reacties op de polls over acht stellingen.

Gods liefde

Veel mensen hebben moeite het lijden in de wereld te rijmen met Gods liefde. Ds. Agteresch: ‘Zeg dan dat het jammer is dat zij daarmee Genesis 1 en 2 overslaan, want daar zien we dat alles zeer goed geschapen was. Pas toen de mens zondigde, is ziekte, lijden en dood in de wereld gekomen!’

De predikant ging in op veelgestelde vragen of ziekte altijd een straf op een bepaalde zonde is en of ziekte van God of

van de duivel komt.

In de Bijbel straft de Heere bepaalde zonden met ziekte of lijden: Eva baart met smart kinderen, Mirjam wordt melaats. Een ziekte kan ook een direct gevolg zijn van een bepaalde levensstijl, zoals roken. Het Oude Testament noemt een pandemie, zoals wij nu beleven, vaak in een trits van drie straffen: honger, zwaard en pestilentie. Zo’n ziekte is ook een algemeen teken van de eindtijd.

Op een vraag na de pauze noemt de predikant corona een oordeel (in het Grieks: ‘crisis’), gekoppeld aan een hartelijke oproep tot wederkeer. Het valt hem op dat de Heere meerdere van Zijn kinderen door deze ernstige ziekte thuishaalt.

In het Bijbelboek Job wijst de Heere de gedachte af dat ziekte altijd het gevolg is van een zonde. De Heere kan mensen een handicap of ziekte geven, maar de duivel ook. ‘Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied, opdat de

werken Gods in hem zouden geopenbaard worden’ (Joh. 9). Ziekte en lijden zijn geen gril van het lot, maar een besluit van God met een bepaalde bedoeling. Hij zegt daarmee tot onbekeerden: ‘Bekeert u, want waarom zoudt gij sterven?’

Voor Gods kinderen is het een kastijding: Philpot zegt dat hij het meeste geleerd heeft in wegen van kruis, soms in wegen van voorspoed. Zondag 10, ook besproken in de reader ter voorbereiding op deze conferentie, wijst op vertrouwen (‘toevorzicht’), op Gods Vaderlijke hand.

Vaccinatie

Genezing van een ziekte is uiteraard geoorloofd en Bijbels, evenals voorzorgsmaatregelen: de leuning om het platte dak, de voorraden van Jozef. Maar ds. Agteresch ziet niet alle voorzorgsmaatregelen als plicht. ‘Ezra en Nehemia vertrouwden beiden op de goede hand van God, de een zonder soldaten en de ander met’.

De vraag is of vaccinatie tegen een virus (Covid-19) een geoorloofde voorzorgsmaatregel is. Ds. Agteresch constateert vier houdingen: bezwaard tegenover vaccinatie vanuit geloof, bezwaard zonder geloof, voorstander zonder geloof en voorstander vanuit geloof. ‘Ik geef geen advies voor een bepaalde keuze, maar laat er een worsteling zijn, vooral omtrent het ware, zaligmakende geloof. Gemis daarvan moet je onrustig maken om met de bloedvloeiende vrouw aan de voeten van de Heere Jezus te komen. Niet de uitkomst van de keuze geeft de doorslag, maar wat daaraan voorafging’.

De predikant wees erop dat wij leven in een tijd van hoogtechnologische zorg waarin preventieve geneeskunde een plaats heeft gekregen. ‘Opvallend is dat men in de gereformeerde gezindte vaccinatie lijkt te isoleren als een op zichzelf staand vraagstuk. Het is opmerkelijk dat men géén probleem heeft met beïnvloeding van het stollingsstelsel (bijvoorbeeld preoperatief om een longembolie te voorkomen), maar wél met beïnvloeding van het immuunsysteem. Ethisch gezien is hiertussen geen duidelijk verschil: bij beide wordt een aandoening voorkomen die er nog niet is. Beide raken dus het voorzie-nig beleid van de Heere’.

De beste therapie bij ziekte en lijden, besloot de spreker, is wederkeer tot de Heere. Dezelfde God Die heeft geslagen zal ook genezen, omwille van de Man van smarten, Die de ziekten van Zijn kinderen gedragen heeft.

Dé toekomst van jongeren ligt in de kerk

Zorgen voor morgen, die hebben we allemaal. De coronapandemie houdt maar aan. De dreiging van ernstige ziekte en overlijden is er nog altijd. In de meeste gemeenten komen we nauwelijks in de kerk. Onze jongeren voelen zich minder verbonden met de gemeente. Wat zal er van hen worden?

L.A. Kroon,
Woerden

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Jongeren zijn de generatie van morgen. Maar dit is niet vanzelfsprekend. Meer dan ooit staat er spanning op de relatie tussen jongeren en de kerk. Hoe zullen we hen binden als ze zo weinig in de kerk komen? Maar wát als we het omdraaien: de kerk is de toekomst van jongeren? Misschien maakt dat het verschil wel: een gemeente die er tot op de bodem van het hart van overtuigd is dat de kerk de toekomst heeft, voor jongeren.

Bijbelse zorg voor morgen

Die toekomst vindt geen grond in onszelf of in onze jongeren. Ze hebben óns hart gekregen. Ze zijn kinderen des toorns, die in het rijk van God niet kunnen komen zonder de nieuwe geboorte door de Heilige Geest. Alleen geborgen in de Zaligmaker hebben onze jongeren echt toekomst. En de HEERE heeft beloofd dat wonder te zullen werken in de nieuwe generaties. 'Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot

in geslachten' (Ps. 22: 31). Dat is Góds zorg voor morgen die, als het goed is, ons ook aanspoort tot zorg voor jongeren. Want de Heere werkt door Zijn Geest soeverein en onweerstaanbaar in harten van zondaren, maar maakt daarbij gebruik van de genademiddelen, die Hij in de gemeente in handen legt van ambtsdragers, ouders, leidinggevend.

Terechte zorgen

Als jongeren ter sprake komen in de kerk, hoor ik soms bij Gods kinderen van de hoop voor het nageslacht. Toch gaat het ook al snel over zorgen. En we hebben zorgen voor morgen. We zien jongeren keuzes maken in de verkeerde richting, juist als het gaat om de scheiding tussen wereld en kerk. We horen van jongeren die weinig bidden, het werk van de Heere niet ervaren, nauwelijks persoonlijk Bijbelles en door deze coronacrisis de verbinding met de gemeente kwijtraken. Toch mogen we het daar niet bij laten. We worden geroepen om jongeren te verbinderen

aan de gemeente en aan het Woord van God, juist nu het erom spant.

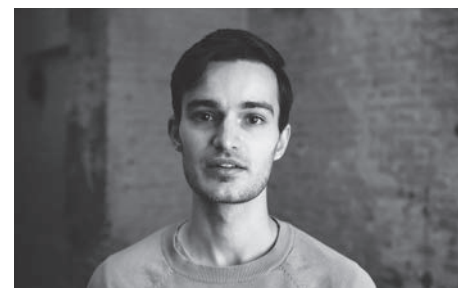
Wat betekent dit voor de gemeente en de zorg voor jongeren? En wat betekent dit voor het werk van de Jeugdbond? Hiervoor vragen we aandacht in de nieuwe jeugdwerkactie 'Zorg voor morgen'. Het gaat wat ons betreft allereerst om urgentiebesef. Jongeren hebben vandaag onze zorg voor morgen nodig. Laten we jongeren vertellen dat in de kerk hun toekomst ligt, omdat God daar in Zijn genade aan Zijn toekomst werkt. Daarnaast is toerusting en vorming nodig om de zorg voor jongeren gestalte te geven. Daar is heel de gemeente én de Jeugdbond bij betrokken.

Jeugdwerkactie in de gemeente

In december 2020 zijn we gestart met de jeugdwerkactie 'Zorg voor morgen'. Dit viel helaas samen met de lockdown, die nog steeds van kracht is. Het opstarten van de jeugdwerkactie in de gemeente valt daardoor niet mee. We ontmoeten elkaar nauwelijks, terwijl een jeugdwerkactie iets is van: samen. Daarnaast vraagt het momenteel al heel veel om goede aandacht te geven aan de erediensten, de catechisaties, de verenigingen en de kwetsbare gemeenteleden. Toch wil ik het belang van de zorg voor onze jongeren onderstrepen, juist in deze crisistijd. Er zijn ook in deze omstandigheden mogelijkheden om aandacht te vragen voor de jeugdwerkactie. Zie daarvoor www.zorgvoormorgen.nu

Ere Wie ere toekomt

De diepste verbinding aan de Heere en Zijn gemeente leggen wij niet, maar wordt door de Heere gewerkt. Ere Wie ere toekomt; vernieuwing van hart en leven moeten en mogen wij toeschrijven aan de Heilige Geest, Die in het verborgen dode zondaren tot het leven roept en in hen het geloof in Christus werkt. De kerk is de plaats waar de Heere werkt. In de kerk zitten jongeren goed. De kerk heeft de toekomst, juist voor jongeren. En in dat geheim mogen wij onze jongeren inwijden. Dat is zorg voor morgen.

De kerk is de plaats waar de Heere werkt. In de kerk zitten jongeren goed.

“Zij komen aan...”

Onder de titel ‘Zij komen aan...’ verscheen een indrukwekkend herdenkingsboek ter gelegenheid van het 160-jarig bestaan van de Gereformeerde Gemeente en de Oud Gereformeerde Gemeente te Nieuw-Beijerland.

ds. A. Schot,
Nunspeet

Het lijkt mij vrij uniek dat twee gezamenlijke plaatselijke kerken mogen komen tot de uitgave van eenzelfde herdenkingsboek. Ik ben er persoonlijk getuige van geweest hoe goed de verhoudingen tussen beide kerkverbanden mochten zijn ten tijde van ds. A. Moerkerken en ds. P. Melis. Ambtsdragers van de kerk aan de Voordoeel bezochten met regelmaat diensten op bid- en dankdagen aan de Middelstraat. Die jarenlange, broederlijke verhouding wordt nu ook tastbaar in dit jubileumboek.

Het boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel vinden we de ontstaansgeschiedenis. Het is goed dat deze geschiedenis voor onze jongeren bewaard blijft. Er wordt in onze tijd vaak ongenueanceerd over de Afscheiding en kerkscheuringen geoordeeld. Beseffen wij dat de Hervormde predikant, die op 22 april 1827 in Nieuw-Beijerland bevestigd werd, niet eens meer doopte in de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes? De predikant, ds. P.J. Zaalberg, bleek ‘een strijder en tegenstander van de waarheid die naar de godzaligheid is’. We mogen de Heere erkentelijk zijn dat er in Nieuw-Beijerland een Ledeboeriaanse gemeente ontstond.

Oefenaar D. Bakker - later werd hij predikant - heeft de gemeente onder Gods zegen verder mogen bouwen. Helaas ontstond er in 1907 een splitsing in de gemeente ten tijde van ds. L. Boone. Daarom handelt deel twee verder over de Gereformeerde Gemeente van 1907 tot heden en deel 3 over de Oud Gereformeerde Gemeente van 1907 tot heden. De geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente is voor het merendeel ingedeeld in de perioden waarin predikanten de gemeente mochten dienen. Het is opmerkelijk dat zowel ds. D.C. Overduin als ds. A. van Dijke tot tweemaal toe de gemeente hebben

gediend. Heel sprekend zijn de persoonlijke herinneringen die opgenomen zijn van predikanten die Nieuw-Beijerland gediend hebben. Uit de geschiedenis blijkt dat de Heere rijke bemoeienissen heeft gemaakt met deze gemeente. Omdat ik zelf jaren in de gemeente van Nieuw-Beijerland gekerkt heb, kan ik vanuit de praktijk bevestigen dat er door de auteur een reëel beeld wordt geschetst. Er liggen vele onvergetelijke herinneringen in de Gereformeerde Gemeente van Nieuw-Beijerland. U zult mij niet kwalijk nemen dat het lezen van dit boek mij en anderen werkelijk ontroert. Ik onderschrijf van harte de doelstelling van de Commissie Herdenkingsboek: ‘Het doel van dit herdenkingsboek is te vertellen welke grote dingen de HEERE heeft gedaan in ons voorgelacht. Opdat het niet zou worden vergeten!’ Zo lees ik dit boek ook: ‘het gaat niet om ons’.

De Oud Gereformeerde Gemeente kende, zo lezen we in de titel van hoofdstuk deel 3, ook geestelijk leven na 1907. In de begintijd heeft ouderling W.H. Blaak veel voor deze gemeente betekend. In 1930 werd Blaak als lerend ouderling aangesteld. In

1931 vertrok hij naar St. Philipsland om daar de gemeente te gaan dienen. In 1948 verenigden zich de ‘Boone gemeenten’ met de Federatie van Oud Gereformeerde Gemeenten. Op 21 april kwam het kerkverband van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland voor het eerst in een gezamenlijke vereniging bijeen. De jaren 1964 tot 1980 worden voor de Oud Gereformeerde Gemeente bestempeld als roerige jaren. Het besluit rondom tv-bezit bracht de gemeente ook in opspraak bij de media. Sprekend zijn getuigenissen in hoofdstuk 24 waarin wij mogen zien hoe de Heere ook aan de Voordoeel bemoeienissen heeft gemaakt.

Het boek is geschreven door B. Hooghwerff. Bij de presentatie van het boek op 30 juli vorig jaar gaf hij een boeiende inleiding over zijn onderzoek en de totstandkoming van dit jubileumboek. De schrijver is heel nauwkeurig en waarheidsgetrouw te werk gegaan. Mede door de redactiewerkzaamheden van uitgeverij Den Hertog is het een prachtig geheel geworden. De omslag van het boek is van de hand van de bekende Nieuw-Beijerlandse illustrator Arie van der Spek. Van der Spek, tevens ambtsdrager, heeft in de geschiedenis van de gemeente meerdere symbolische illustraties vervaardigd. De illustratie op de omslag is ook vol symboliek. De betekenis daarvan wordt in het Voorwoord verklaard. Zo vormen tekst en beeld een harmonieus geheel. Van harte aanbevolen!

“Zij komen aan...”, B. Hooghwerff; uitg. kerkenraden (Oud) Gereformeerde Gemeente Nieuw-Beijerland; 421 blz.; € 39,95. Het boek is te bestellen bij A. Nobel, Kreekkant 1E, 3264 LW Nieuw-Beijerland; e-mail: aartnobel@kliksafe.nl; tel. 0186-699644, en ook bij Boekenstek Goudswaard en boekhandel Duifhuizen Oud-Beijerland.

Oud Gereformeerde Gemeente Nieuw-Beijerland

Gereformeerde Gemeente Nieuw-Beijerland

Boekennieuws

De Ziekentrooster

"De Ziekentrooster",
ds. E. Venema;
uitg. De Ramshoorn;
134 blz.; € 18,50.

De laatste jaren zet uitgeverij De Ramshoorn zich trouw in om boeken van wijlen ds. E. Venema (1922-2003) te laten verschijnen. Naast een recent verschenen eenvoudige levensbeschrijving, die ook goed te lezen is door kinderen en jongeren, en een dagboek dat samengesteld is uit zijn nagelaten werken, is er nu opnieuw een prekenbundel van hem verschenen. Ditmaal rond het thema: ziekte en genezing.

In dat licht vinden we in dit waardevolle boek de volgende preken. De bloedvloeiende vrouw (Mark. 5:28), de genezing van de doofstomme (Mark. 7:32), de genezing van de blinde Bartimeüs (Mark. 10:52) en over de vier vrienden die de lamme man neerleggen voor Christus' voeten (Luk. 5:26). Het boek bevat ook een preek voor biddag, over Jaïrus en zijn gestorven kind (Mark. 5:22-23), en een dankdagpreek over de bekende geschiedenis van de tien melaatsen die allen gereinigd werden, maar van wie er maar één echt danken had geleerd (Luk. 17:16).

Op een geheel eigen wijze, die zeer aansprekend is, ook voor jongeren, mag deze overleden broeder nog spreken nadat hij gestorven is.

Op een tere manier weet hij in deze preken altijd weer het hart van Gods kinderen te raken (natuurlijk, als Gods Geest het toe-

past). Deze preken zijn ook gunnend naar onbekeerde mensen toe.

De preken van ds. Venema zijn niet sterk exegetisch getint, bevatten regelmatig een verhaaltje en zijn concreet in het aanspreken van zijn hoorders. Je hoort het hem (als u hem gekend hebt) nog zeggen: 'Moeder, hebt u uw stofdoek weleens biddend neergelegd? Vader, zit u weleens met tranen in uw ogen achter het stuur? Jeugd, ik wilde dat ik je kon brengen op dat plekje dat je naar God gaat vragen'. Te midden van wat gemoedelijkheid die deze broeder eigen was, geeft hij echter geen rust buiten de enige Ziekentrooster, Christus. Daarom is de titel van het boek ook heel gepast. Op de laatste bladzijden worden nog twaalf andere lezenswaardige boeken met een thema aanbevolen.

ds. A. Verschuure, Capelle aan den IJssel

De kerkgeschiedenis in 100 verhalen

"De kerk-
geschiedenis in 100
verhalen" (deel 2),
Gissette van Dalen,
uitg. De Banier;
205 blz.; € 28,95.

Het is belangrijk dat de kerkgeschiedenis blijvend onder de aandacht wordt gebracht. Er zijn in de achterliggende jaren verschillende verhalenbundels verschenen. We denken bijvoorbeeld aan de bekende boeken van Vreugdenhil en de prachtige boekjes van mevrouw Vogelaar-van Amersfoort, die veel onbekende verhalen uit de kerkgeschiedenis heeft beschreven. Maar Gissette van Dalen heeft daar met deze mooi geïllustreerde boeken een waardevolle uitgave aan toegevoegd. De schrijfster is chef-redacteur van het gezinsblad Terdege en heeft vele kinderboeken geschreven. De uitgave van de 100 verhalen bestaat uit twee delen. Deel 1 gaat over de Vroege Kerk tot en met de Reformatie. Deze recensie gaat over het tweede deel.

Er moeten keuzen gemaakt worden uit de vele geschiedenissen. Is het verhaal over Wesley dan wel zo'n gelukkige keuze? Wesley was een arminiaan. Zo zijn er mijns inziens meer vraagtekens te plaatsen. Maar de schrijfster heeft terecht geschiedenissen uitgekozen die haar aanspraken. En het mag gezegd worden dat de verhalen correct zijn weergegeven.

De inhoud moet geschikt zijn voor kinderen en ouderen. Dat is een mooi uitgangspunt, maar niet gemakkelijk te verwoorden. Sommige delen van verhalen zijn te moeilijk voor kinderen, andere gedeelten zijn weer te kinderlijk voor ouderen. Het 'probleem' kan worden opgelost als de verhalen voorgelezen worden door ouderen!

We kunnen zeggen dat het fijn is dat er aandacht voor de kerkgeschiedenis is. Een groot deel van de laatste hoofdstukken wordt besteed aan de geschiedenis van de zending. Over 'bijzondere' zendelingen wordt verhaald. Dat is waardevol. Soms krijgen onbekendere zendelingen een 'gezicht'. Het is goed dat zij niet vergeten worden.

Het is jammer dat de evangelieverkondiging onder de Joden in de 20^e en 21^e eeuw geen aandacht krijgt. Daarover zijn toch mooie verhalen te vertellen? De (levens)geschiedenis van Joseph Zalman zou daar bijvoorbeeld zeer geschikt voor zijn.

Deze opmerkingen willen echter geen afbreuk doen aan de waardering die ik voor deze uitgave heb. Het is goed om telkens de kerkgeschiedenis aan het volgende geslacht bekend te maken (Psalm 78). Het gaat immers om de grote werken Gods!

ds. C. Neele, Ridderkerk

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Boskoop,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Te Middelburg-Zuid,
ds. M. Joosse te Ede.

DS. SONNEVELT 40 JAAR PREDIKANT

Op 18 februari hoopt ds. C. Sonneveld te gedenken dat hij 40 jaar predikant is. Op die dag wordt er om 19.30 uur een herdenkings-

dienst gehouden waarin hij hoopt voor te gaan. Vanwege de bijzondere tijdsomstandigheden kan deze dienst alleen bijgewoond worden door een beperkt aantal genodigden. De dienst is online te volgen via de website van de kerk: www.gergemalblasserdam.nl (onderaan de homepage is een meekijk-button beschikbaar) en via een link op www.gergeminfo.nl

PS. Indien op 18 februari de maatregel van de avondklok nog van toepassing mocht zijn,

dan wordt de herdenkingsdienst verzet naar zaterdag 20 februari om 15.00 uur.

Kerkenraad
Ger. Gem. Alblasserdam

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

blz. 310, gemeente Woerden:
Regeling preekbeurten is nu:
J. Kroon, Aalberse-lanen 2,
3445 TB Woerden; tel. 0348-420350,
e-mail: j.kroon@gergemwoerden.nl

Berichten

LUISTERVERHALEN VAN BIJZONDERE NODEN

Om de leefwereld van projectkinderen dicht bij onze jong(st)e gemeenteleden te brengen, publiceert Bijzondere Noden luisterver-

halen. Maak kennis met Rosa en Elena, twee straatkinderen in de sloppenwijken van Peru, en met Emir, een jonge vluchteling op Lesbos die een brief schrijft aan zijn oma in Syrië. Geschreven door J. Kranendonk-Gijssen. Te

beluisteren op www.bijzonderenoden.nl/kinder verhalen en op Family Stream onder de titels 'Wonen in de sloppenwijk' en 'Lesbos is niet fijn'.

'Volhardt in het gebed'

Bij het bidden moeten we onze ziel in het overdenken werkzaam laten zijn.

Het overdenken is als het ware de ziel van het gebed, en het gebed de belichaming en het wezen van het overdenken. Als we bidden, moeten we met ernst Gods majesteit overdenken, waaruit de eerbied opkomt: Gods beloften, waaruit het vertrouwen opkomt dat Hij ons zal horen; onze eigen ellendigheid, waaruit ootmoed en zelfvernedering opkomen. Wij moeten onze volstreekte armoede overdenken, waaruit vurigheid en een aanhoudend vragen opkomen, ons blijvende gebrek, waardoor wij telkens weer bidden.

Het bidden is een plicht waarin een grote kracht ligt. Een enkele arme mens die in een hoekje op zijn knieën ligt, zonder dat een schepsel hem helpt, kan met

de almachtige en eeuwige God gaan worstelen. Ja, door Zijn kracht zal hij God misschien overmogen, net als Jakob, die slechts door met gebalde vuist te worstelen als het ware voor een zegen streed en op het slagveld als een vorst werd bekroond. Die ene arme Elia kon vierhonderd Baälpriesters weerstaan en hen overmogen: hij had door het gebed de hulp van de levende God. Ja, de apostel zegt ons dat deze Elia, ook al was hij een sterfelijk mens, dan toch maar de hemel heeft gesloten en geopend, zodat het op zijn gebed regende en niet regende. Daaruit leidt hij de algemeen geldende grondregel af dat het krachtige gebed van de rechtvaardige veel vermag (Jak. 5:16-18).

Sommigen zullen misschien tegenwerpen dat Elia een groot profeet was, een buitengewone persoonlijkheid, en dat hij

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

de overhand kon krijgen waar wij dat niet kunnen. De apostel antwoordt in vers 17 dat hij slechts een mens was, ja, niet méér dan een mens, van gelijke bewegingen als wij, een zondig schepsel. Hij overmocht niet door enige verdienste van zichzelf, maar door het geloof in de Middelaar van het verbond – en dat kan ook bij ons zo zijn. Het gebed is in zekere zin almachtig. Het is zoals iemand zegt: het gebed kan de Onoverwinnelijke overwinnen en de handen van de Almachtige binden – en dan roept God tot de worstelende Jakob: Laat Mij gaan!

Uit: "Volhardt in het gebed", Ralph Erskine, uitg. Den Hertog, 2011.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 7 FEBRUARI 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Aalst 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 10.00 en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amsterdam 15.00 uur stud. P.J. de Raaf; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur stud. M. Boersma; Berkenwoude 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.00 uur stud. L. van der Kuijl; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur stud. J. Beens; Borsselo 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.00 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. J. van Rijswijk en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur stud. P.J. de Raaf en 15.00 uur stud. M. Boersma; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dinteloord 14.30 uur ds. M. Blok; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeek 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 15.30 uur ds. M.H. Schot; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 18.30 uur ds. A. Verschuure; Groningen 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Haamstede 10.00 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Hilversum 16.00 uur ds. B. Labee; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hoofddorp 15.30 uur stud. J. Beens; Houten 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 16.00 uur ds. P. Mulder; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 18.15 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en

18.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Leiderdorp 18.00 uur stud. P.J. de Raaf; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Marknesse 17.30 uur ds. M.H. Schot; Meeuwen 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Melissant 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 19.00 uur ds. M. Joosse; Naaldwijk 18.30 uur ds. M.L. Dekker; Nieuw-Beijerland 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 uur en 18.30 uur ds. J.B. Zippro en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nieuwter Aa 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oosterland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oostkapelle 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Oostvoorne 16.00 uur ds. W. Silfhout; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortugaal 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 16.00 uur ds. M.L. Dekker; Puffershoek 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rhenen 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. M.L. Dekker en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Annaland 18.00 uur ds. C. Harinck; Sliedrecht 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.45 uur ds. W. Harinck; Sprang-Capelle 18.45 uur ds. C. Sonneveld; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur en 18.30 uur ds. P. Mulder en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. A. Vermeij; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 14.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Werkendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van

Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 9 FEBRUARI 2021

Dirksland 19.00 uur ds. K. Boeder; Oosterland 19.30 uur ds. A.A. Brugge.

WOENSDAG 10 FEBRUARI 2021

Aalst 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. van Manen; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.30 uur stud. P.J. de Raaf; Enkhuizen 19.30 uur (tijdrede) ds. G.W.S. Mulder; Hilversum 19.45 uur ds. W. Mouw; Hoogeveen 19.00 uur ds. P. Mulder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. P.C. Vlot; Leiderdorp 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Meeuwen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. E. Bakker; Nisse 19.00 uur ds. G. Pater; Poortugaal 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Puffershoek 19.30 uur ds. J. Schipper; Rijssen-Noord 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Stolwijk 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Werkendam 19.30 uur ds. D. de Wit; Woerden 19.30 uur ds. A. Verschuure; Zeist 19.30 uur stud. L. van der Kuijl; Zwolle 19.30 uur ds. M. Joosse.

DONDERDAG 11 FEBRUARI 2021

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Bodegraven 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. A. Verschuure; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Genemuiden 19.30 uur ds. A. Schot; Hoofddorp 19.45 uur ds. L. Blok; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Melissant 19.30 uur (H.D.) ds. J.M.D. de Heer; Naaldwijk 19.45 uur stud. J. Beens; Ooltgensplaat 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Oude-Tonge 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Waardenburg 19.30 uur ds. G. Pater.

VRIJDAG 12 FEBRUARI 2021

Waarde 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 7 FEBRUARI 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Zo iemand achter Mij wil komen,
die verloochene zichzelf en
neme zijn kruis op en volg Mij.

Mattheüs 16:4

Eenmaal vroeg men aan een oude leraar hoever hij stond met het stuk van zelfverloochening. Zijn antwoord was: 'Ik moet er nog aan beginnen'. Christus stelde het als een eis aan Zijn discipelen in Mattheüs 16 vers 4; Hij stelde het als noodzakelijk voor degenen die Hem volgden. Het is zwaar om ons land te verlaten en onze maatschap vaarwel te zeggen. Abraham heeft het beleefd, en Ruth heeft het mogen doen. Afstand doen van onze bezittingen valt niet mee. Het wordt wel openbaar hoe vast wij zitten aan het goed van de wereld, wanneer God het van ons afneemt. Kinderen te moeten verliezen is niet licht te achten.

Jakob kermde om zijn kinderen toen hij ervan beroofd werd. David weende om Absalom. Het wordt in waarheid als een bijzondere genade aangemerkt, dat Job getuigde: 'De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd!'

Het allerzwaarste is echter de verloochening van onszelf. Zelfverloochening in de belijdenis is er nog wel, doch wat wordt het in de praktijk weinig gevonden.

Wij zijn liefhebbers van onszelf. Wij zoeken onszelf en behagen onszelf. Bij de een komt het meer openbaar dan bij de ander. We zouden het ook anders kunnen zeggen: de een kan het meer bedekken

dan de ander. Maar in de grond van de zaak hebben wij met niemand meer op dan met onszelf. De oudste zoon uit Lukas 15 woont niet ver bij ons vandaan. Wat zijn er toch weinig mensen, die in de praktijk een ander uitnemender achten dan zichzelf.

Er zitten niet veel mensen in de kerk die zichzelf mishagen, die, afgekeurd voor alles, hun hoogste blijdschap en vergenoeging in God hebben. Er zijn meer mensen bekeerd dan onbekeerd. En waar de ontdekkingen van de Heilige Geest gemist worden, daar wordt ook niet gevonden het drukken van de voetstappen van Christus.

wijlen ds. W.C. Lamain

Advertenties

Nieuwe luisterboeken, bouwplaten voor kinderen, 47-delig Schippersset (€ 375)
www.ramshoorn.nl

Nieuwe vloer nodig?
Onze collectie PVC, laminaat, Parket, tapijt komen wij graag bij u thuis laten zien.
06-19557166 info@devloerenkoning.nl

Vakantie op Walcheren, dichtbij de zee!
Grote tuin, 6-7 personen.
Kijk op www.springvloed13.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Betaguard (NeoLife): geeft pollen minder kans, om vrijer te ademen door de neus, bij een gevoelige huid.
Februari-aanbieding
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Exclusieve Bijbel - Bijbel met uitleg (SV).
In mooi bruin leren band. Vanaf € 134,00.
Beperkte oplage. Foto's en meer info:
eenmooiebijbel@kliksafe.nl

Reformatrice
Relatiebemiddeling

**Op zoek naar een partner
in de reformatrice gezindte?**

Tel.nr: 06 - 1732 9621
www.refo-relatie.nl

www.casafamiliasalland.nl

Voor ons vakantiepark in Holten
zijn wij op zoek naar een
beheerder(sechtpaar).

Kijk op de site voor een omschrijving.

Te huur: Nieuwe **vakantiewoning** in
Uddel. Luxe 6 persoons woning op
2 ha privé bos. Info: www.kroonjuweel.nl

Worstel je

met vragen waar je niet zelf uitkomt?
Loop je vast door negatieve overtuigingen?
Maak je je zorgen? Wil je graag ontwikkelen
op persoonlijk gebied?

Als coach denk ik graag met je mee!

**Welkom, vraag vrijblijvend wat ik voor je
kan betekenen.**

www.coachpraktijk-EigenWijs.nl

Eline van der Waal
Westmaas, 0615604697

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIJME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJKKE
VRIJHEIDSLAAN 55 OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL 4413 NN KRABBENDIJKKE

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

**'Specialist in
vloertegels,
wandtegels en
PVC vloeren'**

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 354225 | kroonvloereninsteen.nl

DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging

*de
laatste
zorg*

*Respectvolle en
persoonlijke aandacht*

Verzorgt begravenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuideren - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29 Burg, ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17 8281 ZS Genemuiden
www.delaatstzorg.nl info@delaatstzorg.nl

dag en nacht bereikbaar - geen crematie

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoop op
uw eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering
in heel
Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en
stoelen** voor **kerk, vergaderzaal
of consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak**
bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze
kwaliteit en jarenlange ervaring.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

WILHELMINAHOF

NIEUW
30 zorggeschikte appartementen
met gemeenschappelijke
ontmoetingsruimte in Uddel.

WWW.WILHELMINAHOFUDEL.NL

Op zoek naar mooie of functionele
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
thuis adviseren over uw mogelijkheden!
We nemen naast veel kleurstalen
ook onze ervaring mee.
Bel Jan op 06-36294314 of kijk op
wiltraamdecoratie.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u
gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

**Uw woning of bedrijfspand in
Veenendaal en omgeving verkopen
of verhuren?**

Maak gerust een vrijblijvende afspraak
voor een adviesgesprek en ontvang een
aantrekkelijke offerte.

BURGLAND
Makelaars

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

**Wordt dealer
en ga voor puur.**

Verrijk het assortiment
in uw winkel of webshop
met boekweitthee.

Hollands goud
na 100 jaar terug!

Gezond, natuurlijk en heerlijk zacht van
smaak. **Boekweitthee**®. Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en mineralen.

Drink het op traditionele wijze en geniet...
Meer weten? Ga naar **boekweitthee.nl**

Direct dealer worden?
Mail Daan Blankestijn via
daan@kenmerck.nl of
bel 06 12 02 24 87.

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Jouw bruidsjurk...

-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

Atelier Joline www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houtuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houtuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

TIEN JAAR WOONDE ELIMÉLECH EN NAÓMI IN MOAB. ETEN WAS DAAR GENOEG, MAAR NAÓMI'S MAN EN ZONEN STIERVEN.

Elske ligt in bed en leest in de Bijbel, in het boek Ruth.

Toen Naómi hoorde dat er weer eten was in Juda, ging ze terug. Orpa en Ruth gingen ook mee. Terwijl ze op weg waren, zei Naómi tegen haar schoondochters dat ze maar terug moesten gaan. En toen ging Orpa terug. Maar Ruth ging met Naómi mee. Zij wilde wonen waar Naómi woonde. Naómi's volk was haar volk. Naómi's God was haar God.

Elske leest het hoofdstuk niet helemaal uit, want opeens denkt ze: ik ben net als Orpa! Ze schrikt ervan. Net als Orpa? Nee, natuurlijk niet. Het is bij haar toch heel anders? Vader rekende er gewoon op dat ze bij hém bleef. En toch denkt ze weer: ik ben net als Orpa. Ruth verliet alles, haar hele familie, haar eigen land. Ruth moet wel heel veel van Naómi gehouden hebben om met haar mee te gaan. Ja, Ruth moet ook van de God van Naómi gehouden hebben. En zij, Elske? Ze had moeten kiezen voor opa en oma! Vader zou dat wel erg gevonden hebben, maar hij zou niet gezegd hebben: 'Dat gebeurt niet!'

Opeens wordt Elske erg verdrietig. Net als Orpa heeft ze voor dit leven gekozen. In het begin wilde ze wel bidden, danken en in de Bijbel lezen, maar ach, daar kwam niets meer van terecht. En nu leeft ze als iedereen die geen rekening met de Bijbel houdt. Ja, ze is net als Orpa.

Elske duwt haar hoofd in het kussen en huilt. Gistermiddag, in de kerk, was even alles zo mooi. Ze had aan de Heere gevraagd wat ze doen moest. Opa zei altijd: 'In de Bijbel geeft de Heere vaak antwoord op onze vragen.' Nu krijgt ze antwoord. Waarom moest ze anders juist over Orpa lezen?

Zeker

De tijden zijn onzeker. Jongeren vragen zich af: wordt het nog een keer beter? Dat snap ik.

Neem Amerika. Een snoevende (ex-)president, zeker van zijn overwinning, verliest. 'Stemmen zijn gestolen'. Aanhangers dringen het Capitool met geweld binnen. Zal het trouwens onder de nieuwe president beter zijn? Neem ons eigen landje, de regering valt vlak voor verkiezingstijd. Onzekere tijden. Neem corona, hoeveel slachtoffers nog? Wanneer wordt de lockdown opgeheven en kunnen we weer naar school? En als gezin naar de kerk? Jongeren zoeken meer hulp en missen vrienden. Neemt het geduld in de samenleving af? Is vaccineren wel echt 'de troef om het virus mee te verslaan'? Vragen genoeg. Kunnen we boven dit stukje niet beter schrijven: ónzeker?

Toch niet. De wereld zal altijd blijven teleurstellen, ook als corona voorbij is. Gods kinderen zoeken de rust elders. Hun vastheid en zekerheid liggen Hogerop. In moeite en zorgen herkennen ze Gods Vaderhand (Zondag 1 en 10). Ze mogen ervaren: Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, zal vernachten in de schaduw des Almachtigen (Ps. 91). Dan juicht Job: Ik weet, mijn Verlosser leeft. En Paulus mag ervan verzekerd zijn dat niets hem kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Zij zijn het samen eens met David, die zingt: In de grootste smarten blijven onze harten in de HEER' gerust. Zeker weten.

Op 15 maart 1587 ligt Caspar Olevianus op zijn sterfbed. De man die samen met Ursinus de Heidelbergse Catechismus schreef. Zijn vriend Jakobus Altsted stelt nog één vraag. 'U heeft anderen geleerd over de enige troost in leven en sterven. Bent u voor uzelf ook zeker dat u die kent?'

Het laatste woord van de stervende, duidelijk hoorbaar, is: Certissimus! Dit Latijnse woord betekent: zo zeker als zeker zeker is! Beter kan ik het niet zeggen. Over zekerheid gesproken.

Frederick III

Zacharias Ursinus

Caspar Olevianus

Ds. Labee over:

Niet al te rechtvaardig...

De wijze Prediker schrijft 'Wees niet al te rechtvaardig...'; wat moet ik daaronder verstaan?

Schrijver en bedoeling

Het is allereerst nuttig om de inleidingen op de Bijbelboeken te lezen in de Bijbel met kanttekeningen of in de Bijbel met uitleg. Uit de inleiding van het boek Prediker citeren we eerst een stukje: 'Velen onder de geleerden houden het daarvoor,

dat Salomo dit boek geschreven heeft in zijn groten ouderdom, nadat hij vele jaren van het rechte pad der ware godzaligheid was afgeweken, maar nu wederom tot God bekeerd (zie de aant. 2 Kron. 11 op vers 17).

In hetwelk hij door het ingeven des Heiligen Geestes, voor de ganse gemeente des Heeren, is betuigende zijn ernstig berouw en leedwezen over zijn voorgaande leven, verfoeiende hetzelfde, als zijnde ijdelheid der ijdelheden, door dewelke de mens niet kan verkrijgen de tijdelijke rust en het genoeg des gemoeds, veel minder het hoogste goed, hetwelk is de eeuwige zaligheid. Tegelijk is zijn voornemen, alle mensen met zijn voorbeeld of voorgang te leiden tot vroomheid en godzaligheid. Tot dit einde beschrijft hij vooreerst in het kort den loop zijns levens, en waarin hij voornamelijk zijn genoeg en vermaak genomen heeft. Daarna verhaalt hij ook, dat hij gelet heeft op den handel en wandel waarmede zich vele mensen in dit leven meest bekommeren, zijnde meestendeels ijdelheden, ja, ook wel goddeloze overdenkingen, waarbij hij betuigt dat de alwijze en almachtige God alles stiert en regeert naar Zijn wil en welbehagen, en dat de zaken in de wereld geenszins bijgeval toegaan, gelijk vele mensen zichzelf inbeelden. Eindelijk vermaant Salomo alle mensen, dat zij God zullen vrezen en oprechtelijk dienen, en alle goede werken oefenen, met eer en vroomheid zich verheugende in hetgeen dat zij van de mil-

de hand Gods ontvangen hebben, inzonderheid terwijl zij nog jong, sterk en bij hun verstand zijn, het gestrenge oordeel Gods altijd voor ogen hebbende'.

De Bijbel met uitleg geeft onder meer een mogelijke indeling van dit Bijbelboek en schrijft bij hoofdstuk 7: 'Aanwijzingen voor het dagelijks leven'. Zo moeten we ook vers 16 uit dit hoofdstuk lezen: 'Wees niet al te rechtvaardig, en houd uzelf niet al te wijs; waarom zoudt gij verwoesting over u brengen?'

Rechtvaardig en wijs

De kanttekening noemt verschillende mogelijkheden om deze woorden uit te leggen. Het is leerzaam om deze betekenissen eens te overpeinen. Duidelijk moet gesteld worden dat er niet bedoeld kan zijn (in combinatie met vers 17, waar we de volgende keer een vraag over willen beantwoorden), dat we de weg van 'het gulden midden' moeten bewandelen. Dan zou men kunnen denken dat men het niet zo nauw moet nemen als het aankomt op rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid... Dat staat haaks op heel de Heilige Schrift!

Nee, eenvoudig gezegd, wil de Prediker ons met deze woorden zeggen: wees niet te rechtvaardig, te wijs. Houdt u niet rechtvaardiger dan gij zijt, wees toch niet zo eigenwijs. Het woord 'rechtvaardig' betekent dat men in de rechte verhouding tot God staat. Dat we volkomen beantwoorden aan Zijn wil, zoals Adam voor de zondeval en Christus gedurende heel Zijn leven.

Maar nu is er niemand, geen sterveling van nature, rechtvaardig voor God. Niet onze vroomheid, onze werken of het 'doorzoeken van de verborgenheden Gods' kan ons rechtvaardigen. Alleen genade van Boven kan de mens rechtvaardig verklaren, vrijspreken van schuld en ontslaan van straf. Genade vanuit Hem, Jezus Christus, Die Zich als Borg gegeven heeft, de wet vervuld en de straf gedragen.

Lezer(es), hebt u/heb jij - bij het ontdekkend licht van Gods Geest - geleerd wie u bent? Of houden wij ons nog voor rechtvaardig zonder dat wonder? Wees toch niet al te wijs, probeer uzelf niet te rechtvaardigen. Want als we niet gaan hongeren naar de gerechtigheid die in Christus alleen te verkrijgen is, brengen we 'verwoesting' over ons leven. Nog is het genadetijd en worden goddelozen 'om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.